

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

RAZRED 72 (3).

IZDAN 1 NOVEMBRA 1940

PATENTNI SPIS ŠT. 16252

Československá Zbrojovka, a. s. Brno, Brno, Češko-moravski protektorat.

Lafeta strelnega orožja za zaklone.

Prijava z dne 8. maja 1939.

Velja od 1. februarja 1940.

Prdmet izuma je lafeta strelnega orožja, ki je nameščena v zaklonu in ki omogoča prostorninsko gibanje orožja. Namen izuma je, izobličiti tako lafeto oz. njeno vležajenje, da so vsi deli, zlasti njeni gibljivi deli popolnoma zakriti pred zunanjimi vplivi, katerih učinek bi mogel poškodovati te dele. Pri tem naj bo lafeta narejena tako, da se more z njo lahko manipulirati kljub stisnjeni konstrukciji, ki jo zahteva mali notranji prostor zaklona.

Dosedaj so znane lafete podobne vrste vselej posedovale gibljivi mehanizem, ki je bil dostopen zunanjim vplivom; razven tega je bilo manipuliranje s tako lafeto z ozirom na neugodno razporedbo gibljivih delov dokaj težavno. Nastali so namreč veliki torni momenti, ki so otežkočili manipulacijo. Kroglično vležajenje, ki se je največkrat uporabljalo, je imelo nedostatek v težavni in dragi izvedbi in v možnosti poškodb, kar je imelo za posledico, da je lafeta prenehala funkcionirati.

Gornji nedostaki so odstranjeni pri lafeti, ki je izobličena v smislu predmetnega izuma. Bistvo izuma je v tem, da so oni deli lafete, ki omogočajo prostorninsko gibanje orožja, medseboj zvezani s kardanskim zgibom z dvema paroma čepov, katerih osi stojita druga na drugi pravokotno, in da so tako razporejeni v notranjosti zaklona, da gre vsaj os enega para čepov skozi mesto ali približno skozi mesto najmanjše odprtine zaklona, skozi katero gre orožje. S to razporedbo se doseže, da so gibljivi deli lafete popolnoma zavarovani in da se z zunanje strani ne morejo poškodovati. Nadaljna velika pred-

nost lafete po izumu je njena trdnost, kajti mehanizem kardanskega zgiba, ki je razporejen na zunanjem obodu fiksnega dela, skozi katerega gre orožje, poseduje čepe, na katerih so v precejšnji razdalji od osi lafete orožja vrtljivo vležajeni deli lafete. Vsled tega so, pri naravnavanju lafete z višinskim in stranskim naravnalnim mehanizmom, zobati segmenti za naravnavanje elevacije obteženi samo s silo, ki je potrebna za naravnavanje elevacije, in z nobeno drugo silo. Lafeta je — kljub temu, da poseduje znatno trdnost in togost — razmeroma lahka in se more z njo lahko manipulirati.

Na priloženem načrtu je kot izvedbeni primer predočena lafeta z višinskim in stranskim naravnalnim mehanizmom. Sl. 1 predstavlja podolžni presek skozi shematično narisano lafeto; orožje je narisano črtkano. V sl. 2 je pokazan presek II-II iz sl. 1, gledan od zgoraj.

Temeljno telo 1 zaklona, n. pr. strelne line, je opremljeno z odprtino v obliki dvojnega stožca. Na eni strani je v odprtini vležajena lafeta z orožjem. Na najožjem mestu 2 odprtine je na telo 1 priključena plošča 3, v kateri je predvidena odprtina 3', ki je le toliko velika, da se more skozi njo potisniti cev z vizirno muho. Za vležajenje plošče 3 je stožčasta odprtina tako odstavljena, da je plošča s pripadajočo lafeto zaščitena pred dostopom z zunanje strani. Plošča 3 je čvrsto priključena k telesu 1, n. pr. z vijaki, ki omogočajo zamenjavo plošče, ako se ta pokvari ali ako naj se uporablja orožje druge velikosti, z ozirom na katero bi se morala izobličiti drugačna odprtina 2.

Plošča 3 je na svojem obodu opremljena z dvema nasproti si ležečima čepoma 5, 5'. Na čepa 5, 5' je priključeno telo 6 lafete s pomočjo ležajev 7 tako, da se more telo 6 prosto vrteti na čepih. Telo 6 tvori vzvod, katerega drugi konec je izobličen kot nožni komad 8, ki nosi čep 9. Ta čep se giblje v vodilu 11 segmenta 10 za razsipanje, ki je čvrsto zvezan s temeljnim telesom 1. Segment 10 za razsipanje in čep 9 lafete 6 sta opremljena z znanimi sredstvi za zavarovanje naravnane lege lafete. Z gibanjem lafete v smeri pušic p, q se naravna stranski položaj.

Čepa 5, 5' sta tako razporejena na plošči 3, da gre os tega para čepov, katera tvori tudi vrtilno os orožja v horizontalni smeri, skozi najožje mesto, ki ga tvori odprtina 3', skozi katero gre orožje. Na glavi dela 6 lafete, na katerem so izobličeni ležaji 7, sta predvidena dva čepa 15, 15', ki posedujeta skupno os, katera stoji pravokotno na skupni osi para čepov 5, 5'. Na čepa 15, 15' je vrtljivo priključena zibel 20 lafete. Oba para čepov tvorita zgibljiv mehanizem, ki omogoča gibanje zibeli 20 v navpični smeri k gibanju dela 6 lafete. S tem gibanjem v smeri pušic m, n (sl. 1) se naravnava elevacija. Zibel 20 je tvorjena iz dveh stranskih delov 21, 21', ki se v delu, v katerem je zibel priključena na čepa 15, 15', razširjata v glavični komad 22, kateri je opremljen z ležajema 23, 23' za priključitev na čepa 15, 15'. Zibel 20 je opremljena z držalnimi sredstvi, n. pr. čepi 24, 25, za vležajenje orožja Z na zibeli.

Za naravnavanje elevacije in fiksiranje zahtevane lege je lafeta opremljena z višinsko naravnalno pripravo. Ta obstoja iz dveh krožnih segmentov 30, 30', ki sta razporejena na zunanjih straneh zibeli 20. Segmenta 30, 30' sta s pomočjo čepov 31 vrtljivo vležajena na nožnem komadu 8 dela 6 lafete. Zobata segmenta sta na notranji strani opremljena z ozobljenjem, ki prijemlje v zobati kolesi 32, ki sedita na gredi 33, katera je vležajena v ležajih na zibeli 20. Gibanje koles 32 se vrši s pomočjo ročnega kolesa 34. Segmenta 30, 30' se na zibeli 20 vodita s pomočjo vodilnih nastavkov 26. Višinska naravnalna priprava je na gredi 33 opremljena s sredstvi, ki zavarujejo naravnano lego elevacije. Ta sredstva morejo biti različna in radi tega niso narisana.

Stransko naravnavanje (smer pušic p in

q) se vrši z gibanjem lafete 6 vzdolž segmenta 10 za razsipanje. To gibanje se — po sprostitvi varovalnih sredstev — vrši z ročnim delstvom mitraljeza. Elevacija (smer pušic m, n) se naravna z vrtenjem ročnega kolesa 34 s pomočjo zobatih koles 32, kateri prijemljata v zobata segmenta 30. Fiksiranje lege se izvede s pritezanjem varovalnih sredstev.

Predloženi predmet je samo en izvedbeni primer, in se morejo njegovi posamezni detajli spreminjati, ne da bi se s tem spremenilo bistvo izuma. Priprava po izumu se more uporabljati v vsakem zaklonu kakor v trdnjavi ali na tanku, letalu in pod.

Patentni zahtevi:

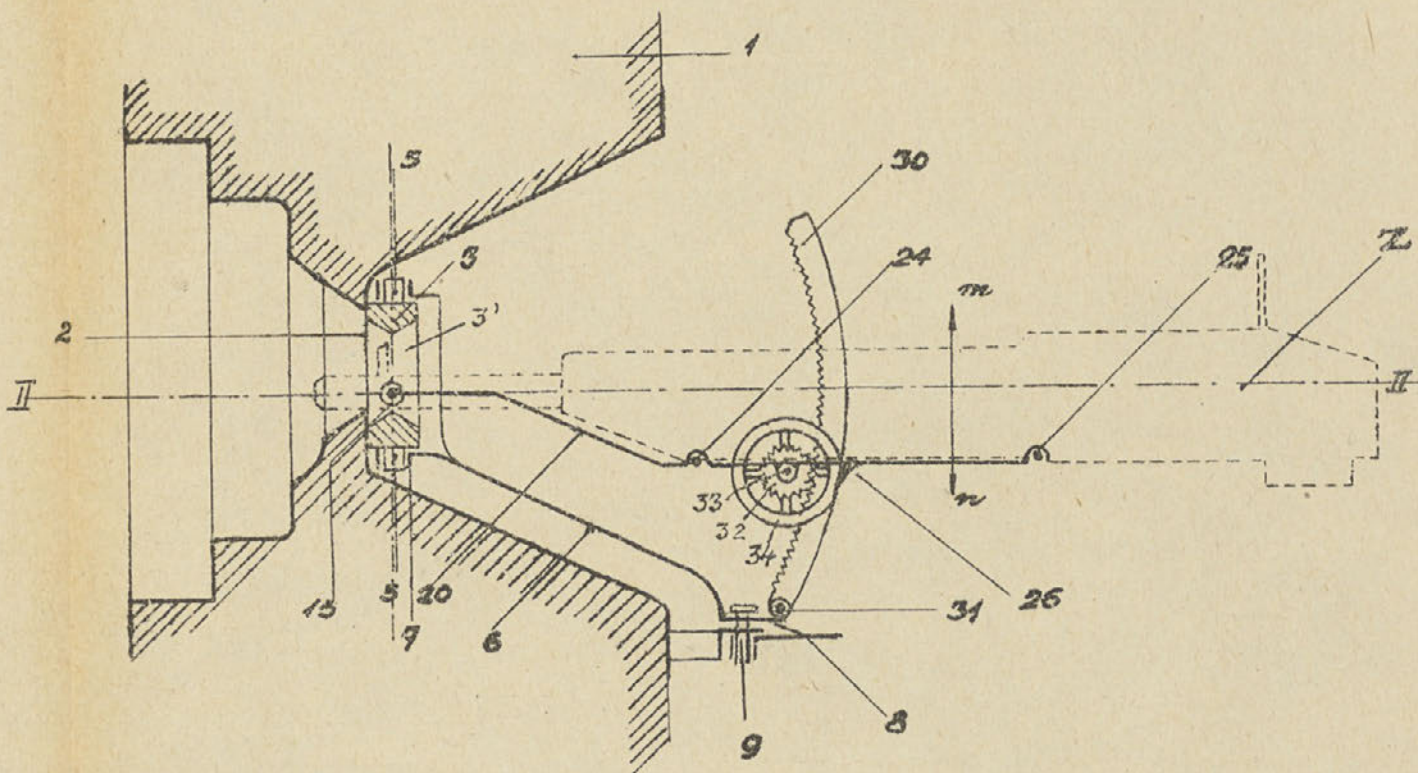
1. Lafeta strelnega orožja za zaklone, označena s tem, da so oni deli (6, 20) lafete, ki omogočajo prostorninsko gibanje orožja, medseboj zvezani s kardanskim zgibom z dvema paroma čepov (5, 5', 15, 15'), katerih osi stojita druga na drugi pravokotno, in da so navedeni deli tako razporejeni v notranjosti zaklona, da gre vsaj os enega para čepov (5, 5', 15, 15') skozi mesto ali približno skozi mesto najmanjše odprtine (3') zaklona, skozi katero gre orožje (Z).

2. Lafeta po zahtevu 1, označena s tem, da je en par čepov (5, 5') razporejen direktno na telesu (3), katero je na zaklonu (1) pričvrščeno trdno, vendar lahko odstranljivo.

3. Lafeta po zahtevih 1. in 2, z višinskim in stranskim naravnalnim mehanizmom, ki se more naravnati in fiksirati, označena s tem, da par čepov (5, 5'), ki je razporejen direktno na telesu (3), priključenem na zaklon (1), nosi stranski del (6) lafete, na katerem je razporejen drugi par čepov (15, 15'), ki nosi zibel (20) orožja, katera je s stranskim naravnalnim delom (6) lafete zvezana s pomočjo po sebi znane višinskega naravnalnega mehanizma (30, 32).

4. Lafeta po zahtevu 2, označena s tem, da zibel (20) lafete obstoja iz dveh stranskih sten (21, 21'), kateri oklepata del (6) lafete, ki omogoča stransko naravnavanje, in kateri končujeta v kroglast glavični komad (22), ki nosi ležaja (23, 23') za vleženje zibeli (20) na čepih (15, 15') zgibljivega mehanizma.

Sl. 1

Sl. 2

